

Казуси от практиката на здравните медиатори

проект “Заедно за по-добро здраве - от нас, за нас” 2012 - 2014 г.

В началото на 2014 г. в България работят 150 здравни медиатори, за които държавата осигурява делегиран бюджет. Те са връзката на своите общности с институциите и приемат своята работа като мисия, а благодарността на хората - като своята най-голяма отплата.

През 2012 г. Сдружение “Национална мрежа на здравните медиатори” започна изпълнението на тригодишен проект “Заедно за по-добро здраве - от нас, за нас”, осъществен с подкрепата на фармацевтичната компания ГлаксоСмитКлайн, в четири европейски държави - Словакия, Румъния, Унгария и България.

В България изпълнението на проекта включва работа по подбора, обучението и заетостта на здравни медиатори в общини, в които професията не е позната до момента. След една година работа по проекта здравните медиатори преминават на трудов договор към общините, чрез бюджет за изпълнение на делегирани дейности. В рамките на едногодишния „изпитателен“ период работещите по проекта здравни медиатори упражняват професията под супервизията на екип на Сдружение „НМЗМ“ – овладяват умения за писмено отчитане на извършената работа и оформяне на различни видове документи, работят на терен заедно с опитни свои колеги, които им помагат да определят приоритетите в морето от проблеми, с които здравният медиатор се сблъсква, започвайки работа сред общността.

Проектът „Заедно за по-добро здраве – от нас, за нас“ е ключов за развитието и разширяването на мрежата от здравни медиатори в България – в рамките на три последователни години професията навлезе в над 30 нови общини. Още по-важен е приносът му за утвърждаване на принципите на прозрачност в избора на здравни медиатори, както по проекта, така и в общини, които получават делегиран от държавата бюджет. Без изключение, здравните медиатори се избират чрез

публично обявен конкурс, а събеседването с кандидатите се провежда от комисия, в която участват представители на Мрежата, РЗИ, здравни специалисти, представители на местната уязвима общност.

В рамките на проекта беше изградено успешно партньорство между Мрежата и Факултета по обществено здраве на Медицински университет - София. За трета поредна година новоизбраните здравни медиатори преминават през интензивно 14-дневно обучение в София, което ги среща с утвърдени университетски преподаватели и експерти в работата на терен от неправителствения сектор (Българска асоциация по семейно планиране, Фондация „Здравни проблеми на малцинствата“ и др.). Успешно положилите финалния изпит получават сертификат за професионална квалификация „здравен медиатор“, който е задължителен за желаещите да практикуват професията.

Тринадесет години след като първите пет здравни медиатори започват работа в гр. Кюстендил, по пилотен проект на Фондация „Здравни проблеми на малцинствата“, здравно-медиаторната програма в България извървя дълъг път. От 2007 г. насам програмата е подкрепяна финансово от държавата и всяка година разширява обема си – увеличава се и броя на общините, които проявяват интерес към професията.

Настоящото и бъдещето ни изправят пред нови предизвикателства и трудности – поддържане на високи стандарти на работа от страна на всеки един здравен медиатор – член на Мрежата, непрекъснат контакт с общините във връзка с назначаването и освобождаването от работа на здравни медиатори поради проблеми от различен характер, задълбочаване на сътрудничеството с Парламентарната здравна комисия, Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерски съвет, Министерство на здравеопазването, Министерство на финансите с цел поддържане на устойчивостта и качеството на здравно-медиаторната програма.

Уважаеми Здравни медиатори,

Настоящата публикация е съставена от две части и представя работата на здравни медиатори, работили по проекта през 2013 г. в 15 населени места в България. В първата част са включени регистрационни карти на 24 по-интересни индивидуални казуса. Подборът е направен от вашите колеги здравни медиатори, работили по представените казуси. Запазени са оригиналният изказ на всеки медиатор, както и хронологията на действие. Не всички от представените случаи са приключени, но показват стъпките, които е необходимо да извървите, оказвайки помощ на нуждаещите се в различни ситуации.

Важна част от работата на здравния медиатор е работата с групи - беседи, лекции на здравна тематика, информационни срещи и др. Във втората част на публикацията са изведени примерни теми, по които ЗМ са организирали различни беседи, лекции и срещи с хората от общността. В картите е посочена и аудиторията, пред която е била представена всяка тема.

В регистрационните карти е запазена анонимността на участниците¹, с изключение на имената на здравните медиатори.

Искаме да ви улесним и затова ви препоръчваме да спазвате някои основни съвети и правила при организиране на работата по индивидуални случаи и с групи.

*Диляна Дилкова,
Иванка Абаджиева-Иванова*

¹ Всички имена на действащите лица в предложените казуси са заменени с инициали.

Част I. Индивидуални случаи

Препоръки:

1. Направете свой, личен регистър на идентифицираните като по-проблемни семейства/домакинства, с които работите и на които смятате, че трябва да обърнете внимание. Записвайте прилежно промените в състоянието на семейството/домакинството, за да можете да проследявате резултатите от своята работа във времето.
2. Направете свой, личен регистър от регистрационни карти на конкретните казуси, по които работите.
3. Пазете анонимността на хората, на които помагате (*вместо имена, в картите записвайте инициали – напр. В. И.*). Изграждането на връзка между здравен медиатор и човек, който има нужда от помощ, е деликатно. Не забравяйте, че информацията, която хората споделят, трябва да бъде пазена в тайна, освен ако се отнася до престъпление.
4. Описвайте последователно, с имена и дати, всяка стъпка, през която преминавате, за да разрешите даден случай.
5. За да можете да бъдете полезни в работата си, винаги се старайте да търсите най-новата информация за законовата и нормативна база в България. /Затова може редовно да посещавате рубриката Актуални новини, подържана от здравният медиатор Велчо Михалев в сайта www.zdravenmediator.net/
6. Не се обвързвайте с лична благотворителност – раздаването на пари и/ или вещи на хората от общността рано или късно ще се обърне срещу вас.
7. Не предлагайте готови решения, а стимулирайте/мотивируйте хората сами да потърсят решение на своя проблем. Вашата задача като здравни медиатори на първо място е да ги информирате и научите да се справят сами.
8. Подържайте постоянна връзка с колегите си от Мрежата на здравните медиатори – чрез професионалния форум в страницата www.zdravenmediator.net.
9. Бъдете дипломатични. Изслушвайте внимателно и разговаряйте винаги с всички страни по даден проблем/казус (хора от общността, представители на институции и т.н.).

Включени казуси:

гр. Айтос, Област Бургас

1. Мъж, прекарал мозъчен инфаркт има нужда от лечение в болница.
2. Дете без акт за раждане и ЕГН в България.

гр. Благоевград, Област Благоевград

3. Съдействие на мъж с парализа на двата крака за настаняване в дом, тъй като роднините му не могат да се грижат за него.
4. Съдействие на майка с дете, болно от детска церебрална парализа.
5. Съдействие на брат и сестра - глухонеми, без лични документи, които трябва да преминат ТЕЛК.

гр. Вълчи дол, Област Варна

6. Съдействие на жена, която смята, че е бременна, но не е посетила гинеколог.
7. Съдействие за поставяне на спирала.

с. Градец, Община Котел

8. Съдействие на мъж с признаци на шизофрения и проблеми с опорно-двигателната система.

гр. Димитровград, Област Хасково

9. Жена с представена диагноза миома.
10. Намерено е дете, болно от Хепатит А.

гр. Златарица, Област Велико Търново

11. Семейен скандал.

гр. Пловдив, Област Пловдив

12. ХИВ позитивен мъж, наркоман, на 25 г., който не си взима метадона.
13. Съдействие за приемане в метадонова програма на мъж, 20 г.
14. Консултация за семейно планиране на бременна с 5-то дете умствено изостанала жена, 25 г.

с. Розино, Община Карлово

15. Съдействие за настаняване в болница, мъж, 63 г.
16. Съдействие за проверка на здравно-осигурителен статус.
17. Съдействие на личен лекар за поставяне на ваксини.

гр. Самоков, Област София

18. Съдействие на 16-годишно бременно момиче за продължаване на образованието и след раждането на детето.
19. Съдействие за подаване на молба за личен асистент.
20. Съдействие на жена с 10 деца за подаване на документи.

гр. Симеоновград, Област Хасково

21. Родилка на 39 г. с психични отклонения, чието бебе е с положителна проба за васерман

гр. Троян, Област Ловеч

22. Съдействие на самотна майка с болно дете.

23. Съдействие на възрастна жена с възпален панкреас.

с. Чубра, Община Сунгурларе, Област Бургас

24. Съдействие на семейство при процедура за осиновяване на дете.

град Айтос

Индивидуален случай № 1

Дата: 19 юли 2013 г.

Здравен медиатор: Велчо Михалев

Населено място: гр. Айтос

Причина за търсене на ЗМ:

Жена търси съдействието на ЗМ за хоспитализиране на съпруга ѝ претърпял мозъчен инфаркт, който е с прекъснати здравноосигурителни права.

Лице: В. Х., мъж, 54 г.

Придружаващ/и: Д. Х., жена, 41 г.

Действия на ЗМ:

Касае се за мъж на 51 г., претърпял мозъчен инфаркт, с прекъснати здравноосигурителни права. Жена му търси съдействието на ЗМ, тъй като има изтръпване на едната ръка и на единия крак и се нуждае от хоспитализиране. Те даже имаха талон за приемане в болница, но не ги приемат защото пациента има неплатени здравни осигуровки. След молбата на жената за съдействие, проверявам дали В. Х. отговаря на условията по Постановление №17 на Министерски съвет и след проверката е установено, че пациента напълно отговаря на поставените критерии и се свързвам с Управителя на МБАЛ-Айтос, за да го запозная с казуса. Той също прави необходимите проверки и след малко ми се обажда по телефона, за да ми съобщи, че ще приемат човека без никакъв проблем.

26 юли 2013 г. - след изписването на В. Х., жена му отново търси съдействието на ЗМ², за подготовка на документи за освидетелстване от ТЕЛК. След уговорка с ОПЛ³ всички документи са подготвени и изпратени до РКМЕ⁴.

Коментар на ЗМ: -

² здравен медиатор

³ общопрактикуващ лекар

⁴ Регионална картотека на медицинската експертиза

Индивидуален случай № 2

Дата: 16 септември 2013 г.

Здравен медиатор: Велчо Михалев

Населено място: гр. Айтос

Причина за търсене на ЗМ: Момиченце на 9 г. няма акт за раждане и ЕГН.

Лице: З. К., момиче, 9 г.

Придружаващ/и: Г. К., майка

Действия на ЗМ:

Става дума за дете, което е на 9 г. без акт за раждане, без ЕГН. И поради тази причина то няма личен лекар, не е посещавала детска градина и не посещава училище. То е родено в Гърция и после върнато нелегално в България. Установихме този проблем тогава, когато правихме, съвместно с РЗИ, допълнителната имунизационна кампания против морбили, паротит и рубеола, защото точно тогава търсихме деца без личен лекар. Но казуса се оказва, че е подълбок. Още тогава семейството изпратих в Отдел „Закрила на детето”, но те не отишли. След месец пак ги посещавам и ги подканвам пак да отидат до О ”ЗД”, но те продължават да не ходят до институцията и се налага, съвместно с представител на О ”ЗД” да ги посетим у дома. Майката я нямаше във вкъщи, беше на работа. Разговаряхме с бабата, която обеща да предаде поканата на майката на момиченцето.

От О ”ЗД” обещаха да помогнат на това детенце с издаването на акта за раждане, чрез Външното министерство и Консулството в Гърция.

Чакам отговор от Отдела за резултата от срещата.

Коментар на ЗМ:

Казусът е с продължение до издаването на акта за раждане и регистрирането му в Айтос, България.

град Благоевград

Индивидуален случай № 3

Дата: 12 март 2013 г.

Здравен медиатор: Катя Кирилова

Населено място: гр. Благоевград

Причина за търсене на ЗМ:

Касае се за мъж на 44 години, който е паднал голяма височина и е с парализа на двата крака, и е неподвижен. Няма личен лекар, неосигурен, лекуван е по чл.17 ПМС⁵ в Пирогов. Роднините му не могат да се грижат за него и искат да се настани в дома за възрастни с физически увреждания Стара Загора. Започната е процедура по настаняването му.

Лице: А. С., мъж, 44 г.

Придружаващ/и: -

⁵ Съкращение на Постановление № 17 на Министерски съвет.

Действия на ЗМ:

Всекидневно наблюдение на лицето, тъй като един следобед ни потърсиха роднините му. Катетъра му се беше запушил и получи инфекция. От спешното им беше отказано да дойдат. Те бяха повикали санитар, които им е съсед и той го беше отпустил и направил промивка. Роднините се опасяваха да не би пак да се запуши и затова ни потърсиха. Аз и колежката ми⁶ се свързахме с доктор А. от центъра за спешна помощ и я помолихме за съдействие, ако се наложи, и тя ни увери, че ако я потърсят ще се отзове.

Оказа се, че не можем да го настаним никъде, тъй като няма никакви доходи. Срегнах се с директора на Дирекция "Социално подпомагане", за да взема документите на А. и да опитам да намеря някой лекар да напише медицинския протокол. Отидох при доктор С. за услуга, тъй като той е ром, но той провери дали А. има личен лекар и се оказа че е Д-р М. В. На другия ден се срещнахме, представих се, обясних ѝ случая и поисках да подготви медицински протокол и да добави медицинска бележка за посещение на ТЕЛК в дома на Адриан за освидетелстване. Тя го подготви в рамките на деня. Подадох документите за ТЕЛК и трябваше след 2 седмици да отида и да се уговоря със състава на 2-ри ТЕЛК кога ще могат да посетят пациента. Невроложката каза, че не може да дойде и, че това не е никаква бележка за посещение. След 2 дни отиде колежката ми Антоанета - на нея казаха да го доведем ние. След такова отношение решихме да се обърнем към РЗИ⁷ при д-р П. за съдействие. Тя ни каза да внесем молба до директора на РЗИ, а тя ще ни съдейства. Внесох молбата и ще чакаме отговор. Чрез прекия ни ръководител в Община Благоевград му осигурихме памперси.

Лицето живее в много тежки битови и нехигиенични условия.

На 04.05.2013 г. бях повикана от съседите на А., за да му бъде оказана спешна помощ, тъй като катетъра му се е запушил - оплакваше се от силни болки в коремната част. Извиках му бърза помощ, след което го придружих до спешното отделение. Направиха му преглед, от който се установи, че катетърът му е запушен, от което се е получило възпалението. След прегледа на лицето бе предписано лечение с ципрофлоксацин и върнах пациента в дома му.

След празниците посетихме кабинета на д-р Т. в Общината с молба за съдействие за определяне на скорошна дата за ТЕЛК. След това посещение ни съобщиха, че е определена дата за ТЕЛК в дома на пациента на 23.05.2013 г. м/у 10.30 / 11.00 часа. На 23.05. отидох в дома на А., за да изчакам докторите от втория ТЕЛК да го посетят. колежката отиде да ги доведе. След като мина комисията ми казаха да отида на 27.05. и да взема решението.

На 27.05. взех решението и отидох в Социални грижи, за да им кажа да подновят намирането на дом за А. След изчакването на срока от 14 дни отидох в Пенсионно осигуряване и му пуснах документите за пенсия. Извадих му банкова сметка, за да може да си получава парите. С колежката Антоанета Ефтимова посетихме Социалния патронаж, за да разговаряме за Адриан - дали ще могат да му доставят храна и какви документи ще са му необходими. Разговаряхме със С. А. - управител на Патронажа. Взехме необходимите документи и аз се върнах при А.,

⁶ В Благоевград работи и ЗМ Антоанета Ефтимова, с която Катя Кирилова работи в екип по казусите.

⁷ Регионална здравна инспекция

за да го уведомя за начина на плащане, а и да попълним документите. Той ми отговори, че ще си помисли. Казах му да даде на някой, на когото има доверие дебитната си карта, за да провери дали са му превели пенсията.

След 3 дни го посетих отново и той ми се похвали, че вече получава пенсия. Оплака ми се, че отново има проблем с пикочния мехур. Казах му, че ще посетя неговата ОПЛ за рецепта. Също ми каза, че е съгласен за храната и попълних документите.

Посетих ОПЛ д-р В. Разказах ѝ за проблема му, при което тя му изписа Бисептол. Занесох му лекарствата. При едно от поредните ми посещения, той ми даде 65 лв., за да му платя храната в Социалния патронаж. Взех парите от него и платих. Занесох му фактурата.

Разговарях и с Е. Х. - началник на Отдел "Хора с увреждания", за да разбере какво става с настаняването му в дом. От там ми казаха, че е 4-ти по ред ще чакаме.

Към края на септември ми се обади С. А. от Социалния патронаж, за да ми каже, че А. се е отказал от храната и не само това, но е обиждал, че готвят помия, че намерил косъм и т.н. Като чух това от С. А. ми стана неприятно и веднага отидох при него. Скарах му се за това, че е обиждал патронажа и му казах, че щом се е отказал да си мисли сам за храната.

Тъй като скоро не се очертава да бъде настанен в дом реших да му намерим асистент докато бъде настанен някъде. Разговарях с него дали има някого предвид, а той ми отговори, че има един Ас., който идва да му пали печката - да говоря с него. Намерих момчето и го попитах дали е съгласен да бъде личен асистент на А. Той се съгласи. Казах му какви документи са необходими и да дойде в Общината да говорим с Отдел "Хора с увреждания" и да задвижим процедурата. На другият ден отидохме в Общината, срещнахме се с началника на отдела Е. Х. и тя ни каза да пуснем молба за асистент.

На 12.12. ме потърси Е. Х. - началник Отдел "Хора с увреждания", за да ми каже, че са намерили дом за А. и някои документи трябва да актуализираме с днешна дата. Трябва от личния му лекар и от психиатър медицинска характеристика. Също бележка, че не е в контакт със заразно болни. Отидох и взех необходимите документи. На 16 декември ще взема останалите и човека ще бъде настанен в дома в Драглище.

Коментар на ЗМ: Продължавам да работя по случая.

Индивидуален случай № 4

Дата: 27 март 2013 г.

Здравен медиатор: Катя Кирилова

Населено място: гр. Благоевград

Причина за търсене на ЗМ:

Срещнах се с майка чието дете е с детска церебрална парализа, което посещава детско заведение по един час за рехабилитация. Това не устройваше майката. Аз ѝ казах за ДЦДФУ⁸ и ако иска може да го посетим.

⁸ Дневен център за деца с физически увреждания

Лице: Н., дете, 2 г. и 8 месеца

Придружаващ/и: Г., майка

Действия на ЗМ:

Придружих майката до ДЦДФУ срещнахме се с И. М. - директор на Центъра. По моя молба директорката разходи и показа Центъра на майката. След като хареса мястото майката пожела да си запише детето там. Директорката ни каза, че има място там, но да пуснем молбата в отдел "Закрила на детето", тъй като там се подават молбите.

Отидохме до отдела, но там и казаха да помисли защото ще ѝ спрат парите за асистент на детето. Ако реши да напише 2 молби - една за отказ от ЦГДУ и една за прием в ДЦДФУ и да дойде на 25.04. Написахме молбите и ги подадохме на 25 .04 срещнахме се с директорката на Центъра за уточнение кога да посещава Центъра. Всички необходими документи бяха предадени.

Детето започна посещение.

Коментар на ЗМ: В ДЦДФУ детето ще бъде обгрижвано целодневно и ще бъде взимано и прибирано с бус.

Случаят е приключен.

Индивидуален случай № 5

Дата: 3 април 2013 г.

Здравен медиатор: Катя Кирилова

Населено място: гр. Благоевград

Причина за търсене на ЗМ:

Брат и сестра - глухонеми, които нямат лични документи и не са освидетелствани от ТЕЛК.

Лице: М, мъж, 25 г.; Р., жена, 21 г.

Придружаващ/и: С., баща, 44 г.

Действия на ЗМ:

Отидох да говоря със социалната им отговорничка за еднократна целева помощ за издаване на документи по чл. 16А. Тя ми отговори "Бащата да си потърси заем за документи първо за едното, а после и за другото". Отговорът не ми хареса, тъй като семейството е 6-членно и само бащата работи. Попълних 2 молби и казах на майката да пусне молбите за помощ без да се притеснява. Може и да откажат помощта, но са длъжни да приемат молбите. След това се срещнах с ОПЛ доктор С. - техния личен лекар. Представих се и обясних, че трябва да бъдат освидетелствани. Отговори ми, че след като си извадят документи ще ми каже към кой да се обърна. Молбите бяха приети и всички необходими документи поискани от социалната отговорничка бяха дадени. Тя ни каза, че парите за личните карти ще бъдат преведени направо в полицията, а ние ще отидем там за издаване на документите. Чакаме отговор след 22-ри май. На 23.05. придружих М.и Р. до Паспортно бюро, защото парите за личните карти бяха преведени от Дирекция "Социално подпомагане" в Паспортното. Пуснахме заявлението за документи. На 23.06. ще си получат личните карти и ще продължим по-нататък, за да бъдат освидетелствани.

На уреченият ден не получиха личните си карти и майката ме уведоми за това, че са ѝ казали да отиде след 2 дни, защото не са получили писмо от кварталния. И после след още 2, и така 15 дни. Казах ѝ, че ще отида аз и да не ходи докато не ѝ кажа. На другия ден отидох до кварталния инспектор, представих му се и обясних по какъв повод идвам - че тези лица са за освидетелстване от ТЕЛК, това забавяне пречи на моята работа и това писмо трябва да се прати в Паспортно. Инспекторът каза че писмото е пратено отдавна. След това отидох в Паспортно бюро и поисках среща с началника. Уведомих и него за повода на моята визита и че идвам от 2-ро РПУ, при което началникът се извини и каза, че ще оправи нещата до два дни. Върнах се и казах на майката да отиде след 3 дни и щом получи личните документи на М. и Р. веднага да ми се обади, за да решим какво ще правим по-натат. Майката отиде както ѝ казах аз.

Казах ѝ, че трябва да се регистрират в Бюрото по труда. Отидох до Бюрото по труда и се срещнах с служителите. Обясних им, че трябва да бъдат регистрирани две лица които имат проблеми със слуха и говора, и ще дойдат с майка им. Казах имената им и поисках два комплекта документи. Служителите си записаха имената и казаха, че ще минат с предимство. Взех документите и се прибрах. Попълних ги и ги дадох на майката. Казах ѝ да отиде и да ги подаде. Майката на другия ден отиде с М. и Р. и ги регистрира.

Посетихме с Антоанета д-р К., която е психиатър, за да разберем колко ще ни струва един преглед и протокол. Тя ни отговори че на нас ни трябва ЛКК⁹, а тя не може да ни го даде. Препоръча ни да отидем при д-р С. Посетих г-жа К., която е директор на ПУ, където някога са учили М. и Р., тъй като знам, че това училище работят с д-р С., и я помолих за съдействие. Тя веднага се свърза с лекаря, обясни за какво става въпрос и помоли ако може по-евтино да ни вземе. Д-р С. ни определи ден, в който да отидем на преглед. Когато отидохме в кабинета и тя поговори малко с тях ми каза, че ще струва по 10 лв. на човек, но трябва да минат още един преглед за памет и интелект. Пак се върнах при г-жа К., за да я помоля да минем през техните психолог и логопед. На 09.09. ги придружих на преглед и на 11.09. взех становището. Разбрахме се с майката, когато е готова с парите да посетим отново д-р С. Една вечер майката дойде у дома и каза ,че има парите и ми ги даде. На другия ден отидох при д-р С., за да разговарям с нея кога да дойдем с М. и Р., за да бъдат прегледани и освидетелствани. Тъй като тя каза, че ще излиза отпуска, разбрахме се на 12.12. да я посетим.

След това отидох при С. А. от Социалния патронаж, за да попитам дали може М. и Р. да получават храна от Патронажа. Тя ми отговори, че за момента няма места, но може майката да идва след обяд и ако е останало нещо ще го взима.

На 12.12. отидохме при д-р С.. М. и Р. минаха на преглед и доктор С. каза, че на 18.12. документите ще бъдат готови за да бъдат внесени за ТЕЛК. На 18.12. взех етапните епикризи и медицинските протоколи и ги внесох в ТЕЛК.

Коментар на ЗМ: Ще продължа случая¹⁰

⁹ Лекарска консултативна комисия

¹⁰ ЗМ Катя Кирилова и Антоанета Ефтимова продължават да помагат на момичето и момчето и след написването на тази публикация.

град Вълчи дол

Индивидуален случай № 6

Дата: 25 април 2013 г.

Здравен медиатор: Емилия Маринова

Населено място: с. Михалич

Причина за търсене на ЗМ: Придружаване до съответните институции.

Лице: жена, 30 г.

Придружаващ/и: съпруг, 40 г.

Действия на ЗМ:

Излязох на терен и се запознах с една майка, която каза, че е бременна с трето. Каза, че не е посещавала гинеколог поради неплатени осигуровки и вече е в 6-ти месец. Аз ѝ обясних, че има право на един безплатен преглед. Тя, жената се зарадва. Разбрахме се във вторник да отидем, понеже на седмицата един път гинеколога посещава града.

Във вторника дойде жената. Отидохме при личния лекар д-р Т. взехме направление и влязохме при гинеколога. Установи се, че не е бременна, а се развивало нещо друго. Гинекологът веднага я изпрати във Варна. Извикахме и личния лекар - той ѝ даде направление за Варна по спешност. Нямахме как да отида с нея понеже ме чакаха и други бременни, за да ги придружа.

Коментар на ЗМ: Останах учудена от резултатите - беше трагично и ми беше трудно да успокоя жената.

Индивидуален случай № 7

Дата: 27 август 2013 г.

Здравен медиатор: Емилия Маринова

Населено място: с. Михалич

Причина за търсене на ЗМ: Поставяне на спирала.

Лице: жена, 17 г.

Придружаващ/и: съпруг, 23 г.

Действия на ЗМ:

Потърси ме момиче на 17 години, а вече със 3 деца. Чула за поставянето на безплатните спирали и пожела да ѝ се постави и на нея. Но за съжаление тя е непълнолетна и нямам право без съгласието на родителите. Обясних ѝ, че ще се консултирам с гинеколога - беше категоричен, че родителите трябва да се подпишат, че са съгласни. За жалост родителите на момичето са били от Добричко и няма как да стане поне засега. Тя ми сподели, че бързо забременява. След това я информирах за предпазните средства и я помолих ако родителите ѝ дойдат на гости непременно да ме потърси, за да ѝ поставим спирала.

Коментар на ЗМ:

Останах учудена - момиче на 17 години, а вече с три деца.

село Градец

Индивидуален случай № 8

Дата: 22 май 2013 г.

Здравен медиатор: Колю Колев

Населено място: с. Градец

Причина за търсене на ЗМ:

На терен намерих 39-годишен мъж, който има признаци на шизофрения и проблеми с опорно-двигателната система.

Лице: А. О., мъж, 39 г.

Придружаващ/и: -

Действия на ЗМ:

На пейката в селото намерих 39-годишния А. О. Има проблем с опорно-двигателната система. Също така и симптоми на шизофрения. От няколко дни е в Градец. Иначе, преди това е бил в Дом за стари хора в с. Ясна Поляна. Започнал да буйства и с линейка са го докарали до тук. Говори си сам, псува всички, говори небивалици. Не е къпан, не е бръснат. Гладен е. Има къща, но не желае да се прибира в нея. Хората му купуват храна и му дават. Отидох при кмета В. Б., казах му за случая. Отговори ми, че знае, само че А. О. не бил освидетелстван и нищо не може да се направи. После бях и в МВР. Казаха ми, че знаят за случая, но могат само да съдействат, ако дойде линейка да го откара, да го вкарат вътре. отидох при ОПЛ д-р Х., защото разбрах, че е неин пациент. Само като чу - огън и пожар. Тя е направила много през изминалите години за него - документация, за пенсия, настаняване и пр. Казах ѝ сега да помогне като го освидетелства и да лежи в болница. Не желае да съдейства.

Поразпитах и намерих информация, че има сестра - взех ѝ мобилния. Говорих с нея - каза, че нямала пари да си идва и ще прати негова епикриза.

Обадих се на Наташа - областен координатор на Мрежата за град Сливен. Обясних ѝ случая. Каза ми, че може да изпрати психиатър от Сливен, за да го прегледа и постави диагноза, за да ни е по-лесно да го настаним в психодиспансер, но процедурата струва 60 лева.

Пенсията на А. отиваше в Дома, а сега никой не знае кой я взима. Отидох до пощата и попитах кой му взима пенсията. Казаха да не рова. От Дома за стари хора трябвало да оправят документите и А. да започне да си взима пенсията от пощата в село.

На 02.07.2013 г. при мен дойдоха хора от селото и ми казаха, че А. бил на шосето между Градец и град Котел. Движел се влачейки се, немит, гладен и болен от парализа. Отидох с колата на брат ми. Намерих го - беше в ужасно състояние. Купих му храна и му казах да се прибираме заедно, но той отказа. Отидох в МВР. Изявих им казуса и ги помолих за съдействие. Отговориха ми, че знаят за случая, но не могат да направят нищо - той не бил освидетелстван и това си е негова лична работа. Казах им, че може да не е освидетелстван, но си личи, че е болен от шизофрения. Казах им, че кмета не иска и да чуе за него и те, ако не помогнат, някой ще го блъсне и може да пострадат невинни хора. Отидоха, прибраха го в неговата къща.

На другия ден се обадих на сестра му М. Дойде си от Ясна Поляна, обръснаха го, изкъпаха го и оставиха малко пари за ядене, но все още казусът не е решен.

Коментар на ЗМ: -

град Димитровград Индивидуален случай № 9

Дата: 14 март 2013 г.

Здравен медиатор: Божидар Милчев

Населено място: гр. Димитровград

Причина за търсене на ЗМ: Жена представя диагноза миома.

Лице: жена, 50 г.

Придружаващ/и: -

Действия на ЗМ:

Жената сама ме потърси за съдействие, защото има нужда от операция..

Посещение до дирекция „Социално подпомагане” за търсене на съдействие, тъй като жената има период без здравни осигуровки.

Разбрах че има пътечка, която може да се ползва за жената с миома, за да премине операцията безплатно – а именно, че социални грижи могат да поемат разходите по операцията.

Ходих до РЗИ, а те казаха да ида при социалните. Като ги посетих те ми казаха, че трябва да се започне лечението и да им се изпратят попълнени формуляри, след което те ще решат дали ще поемат разходите или не.

Като казах на жената, тя ми каза, че няма смисъл да пробва и като си събере пари, ще си плати осигуровките, и тогава ще се оперира.

10.05.2013: Придружих жената с миомата до НОИ платихме и осигуровките Уредих и уговорихме среща за понеделник с д-р Д.

Жената ме помоли да я придружа, защото не можела да говори добре български. Придружих я и мина прегледа, след което д-р Димитрова ме повика и ми обясни, че може да изчакаме, защото било е намаляло с един сантиметър и можело да не се наложи операция, ако продължава да спада. Каза ми да я закарам на преглед след мензиса и тогава ще видим какво ще направим.

Коментар на ЗМ: -

Индивидуален случай № 10

Дата: 19 април 2013 г.

Здравен медиатор: Божидар Милчев

Населено място: гр. Димитровград

Причина за търсене на ЗМ: -

Лице: момиченце, 5 г.

Придружаващ/и: майка, 37 г.

Действия на ЗМ:

Днес научих, че едно детенце, което е на 5 г. е болно от хепатит А (жълтеница), след което ми звънна д-р Б. и ми каза и тя, че има дете с хепатит. Дадено е направление на семейството, но детето не е постъпило в болница.

Посетихме семейството заедно с д-р Б. и казахме на родителите, че ако детето не постъпи в болница, това е подсъдимно - задължително трябва да се лекува.

На 29 април установих, че детето за радост се е оправило, а родителите са си направили изследвания и не е имало заразени.

Коментар на ЗМ: Малко безотговорни бяха тия родители, но за радост приключих случая.

град Златарица

Индивидуален случай № 11

Дата: 16 декември 2013 г.

Здравен медиатор: Елеонора Димитрова

Населено място: гр. Златарица

Причина за търсене на ЗМ: Семейен скандал.

Лице: жена, 50 г.

Придружаващ/и: -

Действия на ЗМ:

На 17.12.2013 г. бях в кабинета и ме посети пряката ми началничка заедно с една жена, която имаше нужда от помощ. Жената беше посетила кмета, за да му се оплаче и да поиска помощ. Преди седмица са имали със съпруга си свада и тя е пострадала. Ръката ѝ беше счупена и имаше синини по тялото. Г-н Ч. като видял как е пострадала жената, е повикал пряката ми началничка, за да ѝ каже, че ще се заемат със случая. Пряката началничка ми каза какво да предприема. Трябваше да напиша жалба до полицията и на другия ден трябваше да придружа жената до Велико Търново, за да ѝ се направи преглед при съдебен лекар и експертиза, за да се пусне жалба в прокуратурата. Разговарях с жената. Познавам семейството бях разбрала за тяхната свада още преди тя да поиска помощ, но не съм я посетила, защото знаех каква ще е реакцията на съпруга ѝ. Не пуснахме жалба, защото тя вечерта пак щеше да си има проблеми.

На другата сутрин звъннах на съдебен лекар за да уговоря час за посещение. Кметът ми даде сума за превоз и преглед на жената. По време на посещението при лекаря той поиска рентгеновата снимка от ортопед, която липсваше. Сумата която трябваше да платим за експертизата беше по висока. Аз звъннах на пряката ми началничка, за да я уведомя и тя каза, че следобед ще мине да доплати. Разбрахме се с лекаря, че когато рентгеновата снимка е занесена при него, тогава ще бъде готова експертизата - без нея не може да бъде направена.

Посетих пряката ми началничка. Уведомих я за какво сме се разбрали със съдебния лекар. След това придружих жената до районната полиция, за да се оплаче и те ѝ казаха, че по късно ще посетят у дома.

На другият ден кметът ми даде сумата, която беше нужна за експертизата от съдебния лекар и ме изпрати да взема жената от дома ѝ. Аз се притеснявах как ще реагира съпруга ѝ като му кажа за какво съм ги посетила. Попитах кмета как да постъпя, ако ме изгони и той ми отговори, че ако имам проблем да му звънна и той ще изпрати полицията, за да ми съдейства.

Беше ми много трудно. Чудех се как да постъпя. Аз се намесвах в едно семейство, което все едно трябваше да разбия. Знаех, че това трябваше да го свърша, защото задачата ми е дадена от кмета, но нали ние ЗМ трябва да помагаме на хората и да ги съветваме. Тоя човек може да го задържат и да го затворят, а ако станеше щеше да ми тежи на съвестта. Затова реших от моя глава да настоявам, да говоря със семейството и да вземем най-доброто решение. Пристигнах пред дома на семейството, виках името на стопанина няколко пъти и той излезе навън. Те бяха разбрали за какво съм там, защото предния ден уведомих внука им, че кмета се е заел с този случай. Стопанинът ми каза, че са се оправили. Не ми даваше и дума да кажа, най-културно ме изгони.

Притеснявах се много. Отново се чудех как да постъпя. Върнах се и пак продължих да викам тоя път името на внука им. Човекът ме изгони тоя път с обиди. Влязох в дома на техните комшии, изчаках известно време и пак отидох. Тоя път излезе внукът. Обясних му моята задача каква - че трябва да взема баба му и къде ще ходим с нея. Момчето ми каза да я взема, че не я спират. Казах му, че аз не искам така да постъпя, а че искам да разговарям с тях двамата, за да се спрат разправии и да не се стига до прокуратура. Момчето ми каза да изчакам кратко време, за да говори той с тях. След половин час ми каза че баба му не се отказва да иска да съди мъжът си. Каза ми "Ела я вземи и правете каквото искате". Аз го помолих да влезе в дома им, за да се опитам да разубедя жената и той се съгласи. На влизане в стаята мъжът пак ме нахока. Добре, че там бяха племенникът им и неговата съпруга. Те бяха разбрали какво ще стане и затова бяха там.

Разговорът потръгна добре. Извиних се на съпруга, че се намесвам в семейството и му обясних, че такава ми е работата. Обясних и на жената какви ще са последствията - ако се стигне до съд какво ще стане. Тяхната дъщеря е в чужбина. Тя има две деца, които те ги отглеждат от малки. Внукът им е пълнолетен и той е попечител на сестра си, която е на 14 г. и е с епилепсия. Казах ѝ, че ако стане така да сложат присъда на мъжа ѝ, няма да има кой да се грижи за тях финансово. Малката постоянно я водят по лекари. Внукът им се тревожи много и сега абсолютно всички задължения ще паднат на него. Много ми помогна племенникът им. И той беше на същото мнение като мен. Не искаше да се стига до по-големи разпри. Жената говореше ту добри, ту лоши думи за мъжа си. Тя искаше той да остане в БГ, а човекът от време на време излиза в чужбина и искаше по тоя начин да го задаржи. Съгласи се да не пуска жалба.

Заедно с племенника посетихме кмета, за да го информираме, че жената се е отказала и мъжът ѝ ще заминава в чужбина. Върнах паричната сума. Тоя път пък имах притеснения, че кмета ще разбере, че съм разубедила жената да се откаже, но си казах че моята работа е да помагам на хората като взимат по-доброто решение, а не да се стига до крайни мерки.

Вечерта посетих семейството. В момента вечеряха и отношението на жената към мъжа ѝ бяха много добри. Дори се успокоих, че не съм сгрешила като

разубедих жената да не постъпва крайно с мъжа си. Разговорът продължи на дълго и широко. Мъжът ми обясни, че не е удрял жена си - бил я блъснал и тя се е ударила в стената. Много е слабичка и е с коксартроза, а синините са от отока на ръката. Не може да се гипсира, защото е на ключицата, а ако ѝ направят операция, може и да не издържи. Направих ѝ масаж на ръката с мазило, което ѝ беше изписано от лекар и я посъветвах да излиза, да не стои само в дома си, а да излиза сред хора. Казах ѝ, че всички имаме проблеми, но се борим, за да ги преодолеем. Тя плачеше и ми благодареше, че съм отишла да я видя и съм ѝ направила масаж на ръката и гърба. В разговора мъжът ме посъветва да не влизам така в чуждите домове, защото някой като него може и да ме удари. Съгласих се с него и му отговорих, че нашата работа е да можем да стигнем с добра дума до сърцата на хората, а не да прибъгваме до лошо.

След седмица посетих отново семейството. Мъжът го нямаше - беше заминал в чужбина. Постоях при жената. Поговорихме си, направих ѝ масаж и ми каза, че добре е направила, че не е пуснала жалбата срещу мъжа си.

Коментар на ЗМ:

Радвам се че случая се разреши, макар че не изпълних задачата на кмета. Може да съм сгрешила, но съм спокойна, че семейството не е стигнало до поголеми трудности. Ако се стигнеше до съдилища и за децата нямаше да е добре.

град Пловдив

Индивидуален случай № 12

Дата: 11 март 2013 г.

Здравен медиатор: Ангел Михайлов

Населено място: Пловдив, кв. Столипиново

Лице: мъж, 25 г.

Придружаващ/и: приятели, 24 и 25 г.

Причина за търсене на ЗМ:

Г. е ХИВ позитивен, който поради лошо здравословно състояние е хоспитализиран в Инфекционна болница. След едноседмичен престой бива отписан от стационара заради неприлично държане. Поради лошите домашни условия заболява от краста. Г.е сирак, който е интравенозен наркоман, не получава никакви семейни грижи. Също така не взема метадона, който му се дава от метадоновата програма „Столипиново”. Това още повече влошава състоянието му.

Действия на ЗМ:

Бях потърсен от двама негови приятели, които ми обясниха всичко изброено по-горе. Поискаха помощ и информация за това какво може да се направи.

Позвъних на социален работник Я., която ми обясни по-подробно историята на Г. Оказа се, че някой без да знае Г. е искал метадона му от метадоновата програма. Казах и че ще я запозная с приятеля на Г. на който може да се има доверие и на който може да му дават полагащата се доза метадон. Отидох в метадоновата програма и заедно със социалния работник Я. и звъннахме на медицинските служители в инфекционна болница, за да попитаме какво е

състоянието (вирусен товар) на Г. Обяснихме, че е в доста лошо състояние и се уговорихме на 18.03.2013г. да се обадим за уговаряне на повторно хоспитализиране в инфекциозното отделение.

На 18.03.2013 г. приятелите на Г. ме посетиха в офиса ,за да ми разкажат че събота и неделя никой не е пожелал да влезне у тях за да му помогне с нещо. Причината била в това, че е с краста и още от вратата миришело на „гадно”. След което ми разказаха и за това, че той членувал в някаква църква и ме помолиха да отидем дотам, защото имало 2 монахини, които преди време помагали на покойния му баща. Отидохме до църквата която се намира в друг квартал и веднага след чутото от нас монахините се отзоваха и дойдоха в махалата за да го видят. Приятелите му предупредиха за обстановката в дома на болния и те(монахините) се приготвиха и си купиха ръкавици и маски.

На 19.03.2013 с радост разбрах от неговите приятели, че Г. е настанен в Инфекциозна болница. Монахините са свършили чудесна работа и след като вчера са били у тях, са говорили с д-р Н. от Инфекциозна болница и са се уговорили да го настанят.

На 22.04.2013 минах покрай блока на Г. и се видях с приятелите му. Попитах ги как е и те за съжаление ми съобщиха, че Г. е починал въпреки усилията, които са положили и те, и монахините, и лекарите.

Коментар на ЗМ:

Радостен съм от това, че с помощта ми успяхме да осигурим достъп на Г. до инфекциозна болница, но се опасявам че положението му не е добро, защото е ХИВ положителен, който дори и да се подобри временното му състояние ще продължава да има проблеми, поради това че няма близки роднини, които да полагат грижи за него. Единственото което остава за задача е след излизането му от инфекциозна болница да бъде мотивиран да посещава редовно метадоновата програма и да го консултирам за това как да пази близките си от заразяване с ХИВ.

За съжаление случаят се прекратява поради смърт.

Индивидуален случай № 13

Дата: 30 май 2013 г.

Здравен медиатор: Ангел Михайлов

Населено място: град Пловдив, кв. Столипиново

Причина за търсене на ЗМ: Комуникация с институция. Метадонова програма.

Лице (пол, години): В. В., мъж, 20 г.

Придружаващ/и: М. В., 45 г.

Действия на ЗМ:

М.В. дойде в кабинета със сина си В. В., който е инжектиращ наркоман,който е започнал прием на наркотици още на 13 г. Започнал е с трева минал е през смъркане на хероин, а от 1.5 година е на венозна употреба на хероин. След няколко опита за домашно лечение, майката на В. В. го води насила в психодиспансера за лечение. След престой от 2 дена той бяга и отново започва да се инжектира.

Майката се чувства в безизходица!

Следват опити за лечение чрез метадон в частна програма. Успех има частичен, защото нямат достатъчно пари за месечната такса, след което се опитват да го запишат в Общинската метадонова програма, но там пък няма места и са им казали, че дори и да има места те са за ХИВ позитивни.

Проведох разговор с В. В. и усетих, че той наистина иска да спре наркотиците, но той ми сподели, че нуждата на тялото му за хероин надделява волята му и единственото, което му помага истински е метадона.

На другия ден 31.05. проведох разговор с М. Я. (соц.работник) от метадоновата програма. Тя сподели, че има няколко свободни места в метадоновата програма (Столипиново), но има няколко процедури и критерии за включване.

На 03.06.2013 г. отидох до блока на В. В. и поисках да разговарям с майка му и него. Разказах им, че за да се включи в МП (метадонова програма) трябва да си направи изследване за ХИВ и хепатит В и С. Казах им, че всяка вечер ние правим изследвания с ММК (мобилен медицински кабинет) за ХИВ, хепатит и сифилис. Той се съгласи и се уговорихме вечерта да се видим за изследване.

Получих резултата на В. В. и се оказа с хепатит С! Направих му консултация за това какво е Хепатит С по какъв начин се заразяваш и какви може да се последиствията.

След това на 11.06. пресних акта за раждане (личната карта си я заложил на някакви лихвари) на В. В. и отидох да занеса документите му в МП. Социалната работничка Я. ми каза, че ще проведе разговор с д-р Л. и д-р К. и ще ми се обади да ми каже дали могат да го приемат. Всичко това го разказах на В. В. и майка му М. В. и се уговорихме да им кажа когато стане ясно дали ще го приемат.

Още на другия ден социалната работничка Я. ми съобщи, че ще го приемат. Веднага след като научих отидох да разкажа на майка му и ѝ обясних, че утре трябва тя да го придружи, защото трябвало да подпише декларация, с която тя се съгласява синът ѝ да получава метадон, който ако се **смеси с прием на хероин може да е смъртоносен.**

На другия ден (12.06.) отидохме заедно до метадоновата програма и В.В. започна приема на метадон. Обясниха му че за начало ще му дават по-малко и то на два пъти в деня, с цел да уцелят точната доза.

На 08.07.2013 имах среща с социалната работничка Я. и тя похвали В.В. за това, че редовно идва и взема полагащият му се метадон. Тя ми каза, че щом се интересувам от това как вървят нещата да мина в петък, защото тогава щяли да му правят тест, чрез който ще узнаят дали е взимал други наркотици през изминалия период.

На 12.07.2013 не можах да отида до Метадоновата програма, но Я. ми се обади за издирване на друг клиент на програмата и ми разказа, че са направили тест на В. В. и се е оказало, че не е взимал нищо друго освен метадона. Зарадвах се и сметнах за добре да отида при майка му М. В., защото жената беше в много лошо положение и си помислих, че тази вест ще ѝ вдъхне малко надежда и кураж и ще ги сближи като родител и дете.

Коментар на ЗМ:

Щастлив съм от това, че успях да помогна на В. В и най-вече на майка му М. В., защото жената имам чувството че бе направо съкрушена от ситуацията около сина ѝ. Надявам се, че метадонът ще помогне на В. и той ще успее да се излекува.

Майката М. В. ме обсипа с благодарности и молитви за моето семейство, за помощта, която съм оказал на В. и семейството. Сподели, че се разбират и проблемите в къщата са изчезнали и въпреки беднотията тя е благодарна, защото сега с малкото приходи, които имат вече се прехранват и не мисли за това, че може някой ден да чуе, че синът ѝ е умрял в някоя затънтена улица от свръхдоза или нещо друго.

Индивидуален случай № 14

Дата: 25 юни 2013 г.

Здравен медиатор: Ангел Михайлов

Населено място: гр. Пловдив, кв. Столипиново

Причина за търсене на ЗМ: Нужда от консултации за семейно планиране.

Лице: С.М., жена, 25 г.

Придружаващ/и: А.В., майка на С.М., 47 г.

Действия на ЗМ:

С. е жена на 25 г., която е с умствено изоставане, но е майка на 4 деца и в момента е бременна в 4-ти месец. Най-малкото ѝ дете е на 10 месеца. Децата не са припознати. Бащата е 30-годишен от квартала - той не полага никакви усилия в отглеждането на децата. Освен това едно от децата е осиновено, защото тя го е изоставила в дом при раждането. Сега С. е обект на работа за Социалните служби и Отдел "Закрила на детето", като задачата е възложена на ЦОП Столипиново.

Съвместно с Х. С. – управител ЦОП Столипиново даваме съвети на майка ѝ А.В., която полага усилия за отглеждането на децата на С. В момента се водят разговори с нея за аборт, но вече е в 4 –ти месец и нещата все повече се усложняват, защото ако не абортира има опасност детето да се роди с умствени увреждания.

Също така я мотивираме за поставяне на спирала. Всичко това става чрез разговори с майката на С., защото тя е с умствено изоставане и не винаги осъзнава това, което ѝ говорим и на всичкото отгоре има и "пропаст" в езиковата бариера - тук помагам аз.

На 08.08.2013 проведохме обща среща с колегите от ЦОП Столипиново, за да се обсъдят възможностите около случая. Управителят на ЦОП ни разказа, че целите на случая ще трябва да се променят, защото заедно с нея бяхме при местен (известен) гинеколог д-р С., която сподели, че никой няма да поеме риска правенето на аборт на жена в 4-5 месец. Затова служителите на ЦОП се уговориха с мен, че ще започнат да мотивират С. и майка ѝ А.В. поне с това да не изостави бебето, защото явно ще се наложи да го роди.

На 12.08.2013 социалната работничка Е. Г. ме помоли да я придружа за нужното домашно посещение. На самото посещение говорихме за бебето, което е под наблюдение. Там забелязахме, че макар и с умствено изоставане С. се грижи добре за детето си. За да задоволяват поне малка част от нуждите на детето

служителите на ЦОП ме помолиха да се уговоря с майката на С., за да дойде до офиса да и дадем памперси и дрехи, които събрахме между колегите.

Коментар на ЗМ:

Срещите ни със С. и А.В. ще продължат, но ако не се навият да и се постави спирала нещата за в бъдеще ще се усложнят още повече, защото С.В. е умствено изостанала и не осъзнава какво върши и е въпрос на време отново да забременее.

През този месец (септември) имах възможност да се видя 2 пъти със семейството, но те са в толкова лоша ситуация, че даже се радвам, че съм с поддържаща роля в случая - нещо като преводач. Майката на С.М. се грижи почти през цялото време за децата и все пак казва, че това са и нейни деца (внуци) и въпреки трудностите с дъщеря си, тя успява да отглежда и децата.

Продължаваме да ги мотивираме да си гледат децата. В момента текат разговори със С. за мотивиране да си роди детето и да си го задържи, защото въпреки, че е умствено изостанала тя може да се грижи за дете пък и няма по-добро място за децата от това да бъдат до майка си въпреки умствения недостатък.

село Розино

Индивидуален случай № 15

Дата: 8 май 2013 г.

Здравен медиатор: Виолета Иванова

Населено място: с. Розино

Причина за търсене на ЗМ: за съдействие

Лице: мъж, 63 г.

Придружаващ/и: жена, 31 г.

Действия на ЗМ:

Потърси ме жена, която сподели, че мъжът Х. Ю. е болен от няколко седмици, но не може да постъпи в болница, защото има неплатени здравни осигуровки. Посетих болния, който беше видимо отслабнал и с много затруднено дишане. Проверих при личния лекар от колко време не е осигурявано лицето и се оказа, че липсват осигуровки за няколко години. Направих справка в НОИ за какъв период трябва да се внесат осигуровки, за да може да се вземе направление за приемане в болница. Придружих член от семейството до Агенцията по приходи за попълване и внасяне на здравните осигуровки за една година. На другия ден помолих личния лекар да повикаме линейка, тъй като пациентът беше в много тежко състояние. Първоначално ми отказа, но после се съгласи.

В болницата в Карлово му направиха на болния рентгенова снимка, от която стана ясно, че трябва да постъпи в болницата. Болният беше приет за лечение. От направените изследвания и рентгеновата снимка стана ясно, че мъжът е болен от пневмония.

Когато се върнах в Розино отидох да съобщя на жената на болния, че е приет в болница с диагноза пневмония.

Коментар на ЗМ: Пациентът се лекува успешно.

Индивидуален случай № 16

Дата: 23 май 2013 г.

Здравен медиатор: Виолета Иванова

Населено място: с. Розино

Причина за търсене на ЗМ: проверка на здравни осигуровки

Лице: В.Г., мъж, 55 г.

Придружаващ/и: Р.Г., съпруга, 53 г.

Действия на ЗМ:

На 23.05 около 15:30 часа ме потърси Р.Г. с личната карта на съпруга си да му проверя здравните осигуровки, защото е бил с прекъснати здравни осигуровки и личният лекар му отказва да издаде направление за приемане в болница. В.Г. е бил със силни болки в кръста. Жена му го мажела с различни мазила, но ефект нямало.

Проверих му здравните осигуровки. Има прекъсване през 2010 г. тогава е бил лишен от социални помощи по чл. 9. Посъветвах жена му да плати само за 6 месеца от 2010 г. здравните задължения и тогава да си вземе направление от личния лекар. Жената ме помоли да ги придружа защото били неграмотни и незнаели как да попълнят документите. Аз се съгласих и на 24.05 сутринта отидохме в града. Попълних документите, подписа ги човека и плати сумата. С това платено се върнахме в селото при ОПЛ който им обясни, че ще ги прати при невролог и той да реши да ли е за приемане, или за домашно лечение.

След 3 дена потърсих съпругата на болния, за да разбере какво са направи при невролога. Тя ми каза, че лекаря го е прегледал, снимка му направил и му изписал лекарства. Сега се чувствал малко по-добре.

Коментар на ЗМ: Семейството е неграмотно и не си знаят правата.

Индивидуален случай № 17

Дата: 2 юли 2013 г.

Здравен медиатор: Виолета Иванова

Населено място: с. Розино

Причина за търсене на ЗМ: Съдействие на личния лекар за поставяне на ваксини на новородено бебе.

Лице: Г., момиченце, 2 месеца

Придружаващ/и: В.И., майка, 16 г.

Действия на ЗМ:

По молба на личния лекар потърсих майката на новородено момиченце. Открих ги трудно. Родителите са непълнолетни, майката е на 16 години и е същинско дете. Обясних колко е важно детето да бъде имунизирано и предложих всеки месец да напомням да води бебето на преглед, независимо от неговото състояние (дори и да не е видимо болно). Предложих на майката да я придружа до личния лекар, но тя отказа.

По-късно проверих и разбрах, че е завела детето при личния лекар и имунизациите са направени. Ще продължа да посещавам семейството и да следя за следващите имунизации и прегледи.

Коментар на ЗМ: Семейството е неграмотно и не си знаят правата.

град Самоков

Индивидуален случай № 18

Дата: 16 март 2013 г.

Здравен медиатор: Камелия Методиева

Населено място: град Самоков

Причина за търсене на ЗМ:

Потърси ме за помощ майката на 16-годишно момиче, което посещава училище, но е бременно в 3-ти месец¹¹.

Лице: момиче, 16 г.

Придружаващ/и: майка ѝ, 50 г.

Действия на ЗМ:

Действия и записки на ЗМ преди раждането на детето:

Поговорих с момичето и я убедих да продължи образованието си въпреки бремеността. Посъветвах родителите ѝ да разговарят с директора на училището да се явява като частна ученичка, защото ѝ остава 1 година до завършването на средно образование.

Разговаряхме с директора на училището и подадохме необходимите документи.

Насочих я към ОПЛ за да даде направление за гинеколог. Прегледаха момичето и направиха всички необходими изследвания - кръвни, видеозон, определяне на термин.

Насочих лицето към социален работник за да разясни какви помощи и какво майчинство може да получи лицето.

След подадената молба момичето ще продължи образованието си вечерно.

На 05.06.2013 при обход из махалата посетих бременното момиче и от проведения разговор установих, че момичето продължава да ходи на училище и след като роди през септември ще продължи като частна ученичка в 12 клас. Надявам се да отпразнува абитуриентския си бал и да даде пример на всички ромски момичета.

Действия и записки на ЗМ след раждането на детето:

Съдбата на това момиче много ме трогна. Момичето се омъжва на 15 г. въпреки забраната на родителите си. Напуска училище и заживява заедно с момчето. След известно време разбира, че е бременна, но желае да продължи образованието си. Записва се като частна ученичка и завършва успешно 11-ти клас. През октомври ражда и я сполетява нова беда. Ражда здраво бебе което тежи 3,200кг., но с деформация на крачето. Тя все още държи на образованието и

¹¹ Случаят е от две части - преди раждането и след раждането, което е през месец октомври 2013 г. Събрани са в една карта за повече прегледност. ЗМ продължава да работи по него и по време на съставянето на настоящата публикация.

желае да завърши успешно 12-ти клас. Надявам се да има сили да се справи с всичко, което я сполетя и наистина да получи средното си образование.

Придружих я до ДСП¹² за да подадем молба за получаване на социално майчинство до 1 г.

Придружих я заедно с бебето до ортопед в МБАЛ гр. Самоков при прегледа се установи, че момиченцето трябва да навърши един месец и да бъде поставен гипс на крачето в Клиника по ортопедия в Горна баня.

След като навърши месец на детето му е поставен гипс и след две седмици трябва да се види дали има някакво подобрене. След като навърши 4 м. детето трябва да бъде оперирано в Горна баня.

Продължавам да следя този случай и да помагам при нужда.

Коментар на ЗМ:

Много съм доволна, че успях да помогна на момичето да продължи образованието си и да ѝ дам кураж в живота.

Надявам се операцията на детето да бъде успешна и майката да получи дипломата си за средно образование.

Индивидуален случай № 19

Дата: 28 март 2013 г.

Здравен медиатор: Камелия Методиева

Населено място: град Самоков

Причина за търсене на ЗМ:

Потърси ме за помощ лицето И.М., на която съпругът М.Н. е опериран от онкологично заболяване и имат две деца.

Лице: М.Н., мъж, 27 г.

Придружаващ/и: И.М., съпруга, 25 г.

Действия на ЗМ:

Съдействах на лицето И.М. да подаде молба за личен асистент на съпруга ѝ М.Н., който е освидетелстван от ТЕЛК, за да му бъде назначена като такава.

Също така имаше проблем със записването на децата в детска градина. Семейството е с много малки доходи, затова представихме ТЕЛК на бащата. Децата бяха приети и освободени от задължителната такса.

Служителите на ДСП Самоков приеха молбата и съдействаха за бързото назначаване на лицето И.М. като личен асистент.

Това семейство преживя твърде много за кратко време. Мъжът, на когото откриват тумор в главата е опериран и в момента се чувства много добре, за което съм много щастлива. Децата посещават редовно детската градина, а майката е все още личен асистент на бащата. Радвам се, че съм помогнала с каквото можах и, че този казус има щастлив край, защото младият мъж се излекува навреме и двете му малки момиченца ще му се радват дълго.

¹² Дирекция "Социално подпомагане"

Коментар на ЗМ:

Много съм доволна, че успях да помогна на това семейство по най-бързия начин да бъдат разрешени тяхните проблеми. Благодаря на служителите на ДСП Самоков за тяхното съдействие.

Индивидуален случай № 20

Дата: 1 август 2013 г.

Здравен медиатор: Камелия Методиева

Населено място: град Самоков

Причина за търсене на ЗМ: Потърси ме за помощ лицето Е.С.

Лице: жена, 45 г.

Придружаващ/и: -

Действия на ЗМ:

Потърси ме лицето Е.С. за помощ. Тя е вдовица с 10 деца, която е неграмотна и има нужда от съдействие в Община Самоков за подаване на необходимите документи за получаване на детски надбавки, енергийни помощи и регистрация в ДБТ¹³ за започване на работа. Жената живее в лоши условия. Три от децата са женени, най-малкото дете е в трети клас. Децата имат нужните имунизации и посещават редовно училище.

Придружих я до Общината и взехме нужния комплект документи за регистрация в ДБТ и за получаване на необходимите социални помощи. Разговорях със служителите на ДБТ за съдействие за започване на работа. Децата получават наследствена пенсия, която не стига.

Служителите на ДСП ми оказаха огромно съдействие за подаване на необходимите документи за получаване на социални помощи.

Коментар на ЗМ:

Надявам се заедно със съдействието на ДБТ жената да започне работа в най-скоро време.

град Симеоновград
Индивидуален случай № 21

Дата: 11 март 2013 г.

Здравен медиатор: Гюлка Адамова

Населено място: град Симеоновград

Причина за търсене на ЗМ:

Прекият ми ръководител ме запозна с казус, свързан с жена на 39г., с психични отклонения, родила на 25. 02. 2013 г. в гр. Харманли. След раждането е установено, че бебето е с положителен тест на васерман и е оставено за осиновяване. Изписаната родилка проституира, няма лична карта и няма кой да я настани в клиника за лечение.

¹³ Дирекция "Бюро по труда"

Лице: П., жена, 39 г.

Придружаващ/и: -

Действия на ЗМ:

1. Издирих жената по адрес, който взех от социални грижи и поговорих с нея, като ѝ обясних колко е сериозно заболяването и я посъветвах да не води полов живот докато не се излекува.
1. Запознах началник УП МВР-Симеоновград с казуса и поисках съдействие, ако евентуално болната не желае да бъде хоспитализирана.
2. Общината ѝ отпусна еднократна целева помощ за издаване на лична карта.
3. Проведох разговор с д-р Ч. от АГО гр.Харманли и се срещнах с него, за да взема епикризата и изследванията на болната, с които ще бъде настанена в клиника за лечение
4. Среща с д-р Ч., завеждащ лекар на родилно отделение - искане на помощ къде и как да бъде хоспитализирана П.
5. Среща с директора на РЗИ-Хасково д-р Ц. - запознаване с казуса и искане на съдействие.
6. Среща с изпълнителния директор на НПО - З. И., д-р Г. и д-р У. от "КАБКИС"¹⁴ – молба за отпускане на мобилен кабинет за изследване на лицата имали контакт с П.
7. Разговор с П. за лицата имали контакт с нея.
8. Издирване на лицата, имали контакт с П.
9. Среща с началника на полицейско управление Симеоновград - молба за списъка с имената на регистрираните проституиращи лица, защото установих, че са имали общи клиенти с П.
10. Издирване на лицата от списъка и приканване да се явят на предстоящите изследвания за сифилис и СПИН, заедно с лицата, с които съжителстват.
11. Провеждане на изследванията и раздаване на резултатите.
12. Придружаване на П. на преглед от кожно-венеролог.
13. Среща с 3 ОПЛ - искане на мнение за възможността П. отново да е болна, след като веднъж вече е боледувала от това заболяване и дали винаги ще е само носител или резултатите ще са винаги положителни.
14. Купуване на лекарствата на П. със средствата отпуснати ѝ от Общината за лечение..
15. Среща с екипа на спешна помощ - молба за съдействие да ѝ поставят безплатно инжекциите.
16. Среща с медицинска сестра, работеща на частна практика - уговорка за цена за поставяне на инжекциите.
17. Проследяване на лечението на П. - придружаване.
18. Отчитане на прекия ръководител и секретаря на Общината за завършилото лечение.
19. Предаване на резултатите и епикризата на П. на експерта по правни дела на Общината след завършилото лечение.

¹⁴ Кабинет за анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН. Адреси на КАБКИС в България <http://www.aids-buletin.info/index.php?magic=1.6>

Коментар на ЗМ:

1. Жената все още не е хоспитализирана, понеже отказват да я приемат в друга област, а в нашата вече няма такава клиника.
2. След приключването на лечението на П., д-р К. ни посъветва, че това лечение не е достатъчно и е хубаво да се повтори, но от Общината не могат да отпуснат повече пари.

град Троян

Индивидуален случай № 22

Дата: 3 април 2013 г.

Здравен медиатор: Камелия Маркова

Населено място: град Троян

Причина за търсене на ЗМ: Съдействие на млада самотна майка с болно дете.

Лице: дете, 1г. и 7 месеца

Придружаващ/и: майка, 24 г.

Действия на ЗМ:

На 02.04.2013 г. ме потърси Ц.И. - жената чула от съседи, че работя като здравен медиатор и мога да ѝ помогна за многото проблеми, които има. Самотна майка е. Бащата на детето излежава присъда в затвора. Няма никакви документи за самоличност. Не получава никакви помощи за нея и детето - дори и детски надбавки, които се полагат на детето, защото няма лична карта, за да си подаде молба. Детето е на 1 година и 7 месеца - няма нито една поставена задължителна ваксина. Детето откакто се е родило непрекъснато боледува от настинки и в момента беше болно. Има и херния, която трябва да се оперира задължително.

Аз реших да започна от детето и на 03.04.2013 г. придружих майката с детето до ОПЛ на детето. Д-р Д. прегледа детето, изписа му лекарства за вкъщи. Разговоряхме за непоставените ваксини на детето. Д-р Д. ми каза, че детето непрекъснато е болно и затова не са му поставили ваксините. Обясних и за проблемите на жената и помолих за направление за хирург, за да се прегледа детето от специалист за хернията.

Придружих жената с детето до хирургично отделение, където д-р П.П. прегледа детето и каза, че детето задължително трябва да се оперира, но не в гр. Троян, а в гр. Плевен или София. Майката беше ужасена от думите на лекаря - тя нямаше пари за хляб, пък за пътуване откъде да вземе.

Разговорях с прекия си ръководител в Община Троян. Обясних ѝ за случая и я помолих да пуснем молба за еднократна помощ, за си заведе детето на операция за да не стане нещо по лошо, но за съжаления тя ми каза, че не може да се пусне такава молба, защото няма бюджет в Общината и не отговаря на изискванията - детето ще се оперира безплатно, а от Общината не са длъжни да дават пари за път и за храна. От разговора бях много разочарована.

04.04.2013 г. помогнах, за да си извади нова лична карта и да може да си пусне молби за детски и помощи след като си вземе новата лична карта. В Общината, откъдето трябва да извадим акт за раждане на жената се видяхме с прекия ми ръководител и разказах какво правим - съдейства ни. Извадихме нов

акт за раждане. Помогнах с попълването на декларации за лична карта и занесохме всичко в паспортно, където се оказа, че жената няма адресна регистрация.

Върнахме се в общината разговарях С.Д., който отговаря за общежитието в което е настанена тя. Попълнихме една декларация и направиха адресна регистрация, подадохме документите в паспортното и ни остана да чакаме за лична карта.

От време на време посещавах самотната майка, която се нуждаеше и от най-малка подкрепа (носих им храна от къщи и дрешки от моето дете), но малкото невинно дете не се подобряваше, а се влошаваше от изписаните му лекарства от ОПЛ. След няколко дни лечение къщи заведохме детето отново на преглед при ОПЛ. След прегледа се наложи детето да бъде настанено в болница за лечение.

След като се излекува детето го заведохме на ваксина и Ц.И. обеща, че ще го води всеки месец при ОПЛ. Личната ѝ карта бе готова, помогнах ѝ с попълване на молби за детски надбавки и помощ за самотна майка. Подадохме документите в Социални грижи.

Коментар на ЗМ:

Това ми беше много болезнен случай защото виждах как едно малко невинно дете се мъчи.

Индивидуален случай № 23

Дата: 27 август 2013 г.

Здравен медиатор: Камелия Маркова

Населено място: град Троян

Причина за търсене на ЗМ: Съдействие на жена с възпален панкреас.

Лице: Л., жена, 73 г.

Придружаващ/и: -

Действия на ЗМ:

На 27.08.2013г ме потърси И.С., която е в съседство с Л.Т. Бабата живее сама. Децата ѝ са в чужбина, а мъжът ѝ преди няколко месеца починал. Баба Л. била с болки в корема, гадене и повръщане. Съседите виждат, че на жената не ѝ е добре и предложили да я заведат до болницата но тя отказала.

Отидох при бабата и я помолих да я придружа до болницата, но тя отказва. Прибрах се в къщи и след около 1 час отново ме повика И.С. - жената ме помоли отново да отида. Каза ми, че бабата се съгласила да иде на болницата защото вече не издържа. Придружих Л.Т. до болницата и там решиха, че жената трябва спешно да се откара в Плевен. Бабата много се уплаши. Аз обещах да я придружа и отидох с линейката до Плевен. Дежурният лекар в хирургията каза, че ще остане в болницата засега. Оказа се, че бабата е с възпаление на панкреас (задстомашна жлеза).

Коментар на ЗМ:

На 06.09.2013 г. бабата беше излекувана и изписана от болницата. Както ѝ обещах почти всеки ден се чувах с нея и с лекуващия лекар на бабата д-р П.

село Чубра

Индивидуален случай № 24

Дата: 29 март 2013 г.

Здравен медиатор: Захари Атанасов

Населено място: село Чубра

Причина за търсене на ЗМ: Процедура по осиновяване на дете.

Лице: Г.И., съпруга, 29 г.

Придружаващ/и: К.И., съпруг, 31 г.

Действия на ЗМ:

На 29.03.2013 г. при мен дойде младо семейство с молба за съдействие по казус за осиновяване. Г.И и К.И са женени от около 12 години, но нямат дете. Процедурата по осиновяване е доста сложна и дълга, и за тях е още по-трудна. Семейството е добро и отговорно, но поради това, че родителите и на двамата са ги взели в Гърция още от ранно детство, са слабо образовани. Наложих се да поема почти цялата процедура - попълване на документи, срещи заедно с тях по социални институции като Отдел "Закрила на детето" и др. Тъй като самата процедура изисква много пътуване и прегледи - това отнема време и финанси - наложи се да потърся помощ и съдействие от други медиатори. Чрез съдействие на един от здравните медиатори от Бургас - Митко Доков, успяхме да преминем една част от задължителните прегледи, които са скъпи - безплатно. Това е голям плюс за семейството, тъй като цялата процедура е дълга и скъпа, а и предстои още доста работа до одобряването на семейството за осиновители.

От 23.05 до 14.06 по график семейството, което кандидатства за осиновяване на дете, трябваше да премине през специализирано обучение в КСУДС¹⁵ гр. Бургас. В тези обучения кандидатите имаха възможност да се запознаят с възпитанието и психологията на детето, както и имаха срещи, прожектиране на филми с други осиновители. Всяка среща е започвала в 9:00 ч. и е завършвала в 16:00 ч., поради което се е налагало да придружавам и транспортирам семейството обратно до техния дом. Последната среща беше проведена на 14.06. Тя беше предвидена до обяд, затова само ги оставих, тъй като имах и други ангажименти през деня.

Като цяло процедурата върви доста добре и ни предстои най-важното - избор на дете, което ще им бъде предложено. Доколкото разбрахме това може да стане през третия месец от процедурата най-рано. Също така очаквам и среща със служител на Отдел "Закрила на детето" - Д.У., с която вече се познаваме. Доколкото знам ще водим беседа за това какви впечатления имам от кандидат-осиновителите.

На 20.08 отпътувахме за Пловдив след получено писмо от Отдел "Закрила на детето" с покана за осъществяване на първа среща с Г.И. и К.И., които са кандидат-осиновители, с дете от женски пол, което е на 9 месеца. При пристигането ни в Отдела двамата първо бяха поканени на разговор и запознаване с по-нататъчната процедура със служител на Отдела. Самите служители не са очаквали, че осиновителите ще пристигнат на срещата, тъй като гр. Пловдив е доста далеч за тях, но с това те показаха, че действително подхождат към

¹⁵ Комплекс за социални услуги за деца и семейства.

осиновяването съвсем отговорно и сериозно. След около час на лични разговори и запознаване с пълния пакет на документацията, с Г.И. и К.И. отпътувахме до Дома, в който е настанено детето. Осиновителите имаха възможност да прекарат лично време с детето, при което още при първата среща потвърдиха решението си, че това ще е детето, което ще осиновят. Наложих се отново да отидем до Отдел "Закрила на детето", за да потвърдят решението си за детето и за заверка на всички документи. Коментарът на някои от служителите беше, че за първи път в тяхната практика се случва толкова бързо придвижване на процедура по осиновяване.

По план предстои едномесечно преразглеждане на всички документи в съда и провеждането на медицински прегледи на осиновителите, които по-рано ги бяха преминали. Най-вероятно до месец и половина процедурата ще завърши.

На 19.09 кандидат-осиновителите бяха поканени от Районен съд гр. Пловдив за явяване и предоставяне на правата за детето на осиновителите. Цялата процедура е траела не повече от десет минути. Районният съд се произнесе окончателно и на 27.09 Г.И. и К.И. ще имат разрешително за пълното осиновяване. Така процедурата е вече към своя край и по план на 27.09 осиновителите ще бъдат родители. На същия ден - на 19.09 осиновителите не пропуснаха възможността да осъществят още веднъж среща с детето в Дома, в който е настанено.

Коментар на ЗМ:

На 19.09.2013 г. осиновителите Г.И. и К.И. официално вече са родители на осиновеното от тях дете от женски пол Х.И. На 27.09. детето беше при тях.

Вече са изминали около четири месеца и към днешна дата - 13.01.201г., домът им е изпълнен с радост и семейството е щастливо. За този кратък период от време детето се е адаптирало отлично към семейната среда и е обгърнато с грижи и любов. Тъй като живеем в близост имам редовни контакти със семейството и детето. Често пъти те ми идват на гости.

Анализирайки дотук работа си като ЗМ, мога да кажа, че наистина човек може да се чувства напълно удовлетворен и дори щастлив виждайки, че с нещо е допринесъл за щастието на едно семейство. Също така начинът, по който протичаше процедурата и дори, по който сме я водили със семейството, успях да науча много важни неща във всеки един етап от нея. Осъзнах, че много семейства имат проблеми с осиновяването, поради факта, че не подхождат по правилен начин. Например, отношението им към самия избор. Много семейни двойки очакват да им бъде предложено едва ли не дете, което да изглежда външно добре и още много други изисквания. Когато водихме процедурата с Г.И. и К.И. това, което ги посъветвах беше при получаване на първа възможност за дете, да се възползват. Като родител им обясних, че когато един човек отглежда малко дете, той се обвързва с него най-вече духовно и родителят се привързва към детето без да обръща внимание на неговата външност, пол, или етническа принадлежност. Днес те са доволни и щастливи родители и имат едно наистина хубаво и лъчезарно дете, и което е още по-интересно дори външно прилича на тях. Веднъж, когато ги съпровождах за преглед до ОПЛ, една възрастна жена, виждайки детето в скута на К.И., му каза "Това дете ти е отрязало главата и въобще не трябва да се съмняваш, че е от теб". Тогава наистина се смяхме доста време. Г.И. и К.И. все още поддържат контакт със семействата, с които са посещавали обучителните сесии

по осиновяване и доколкото разбрах единствено те са осиновили дете, докато другите семейства са все още в процес по осиновяване. Също така очакват гостуване на семейство, което са започнали по едно и също време процедурата, но все още не са могли да я довършат, да ги посетят и да се посъветват с тях.

Част II. Групова работа

Препоръки:

1. Когато започнете своята работа като здравен медиатор най-важното е хората от общността, в която работите, да разберат, че Ви има и да Ви се доверят. Започнете груповите си работи с представяне. Представете професията и себе си. Разкажете на хората с какво можете да им бъдете полезни.
2. Ако имате притеснения дали ще се справите самостоятелно с представянето, поискайте съдействие от човек от общността, който е добре познат и е уважаван от хората, да Ви помогне.
3. Залепете обявление за датата, часа и мястото на срещата в магазина, кафето или друго място, откъдето хората често минават.
4. Ако можете, уведомявайте хората за провеждането на срещата/дискусията/беседата и лично. Информацията много лесно стига до тях, предадена от уста на уста.
5. Оставете по-деликатните теми за времето, когато хората Ви опознаят и имат доверие във Вашата работа.
6. Избирайте кратки теми, които можете да представите в 20 минути.
7. Определете повече време за въпроси и дискусия.
8. Стимулирайте хората да говорят. Предизвикайте дискусия/разговор.
9. Поканете специалист по темата, за която сте решили да говорите, за да може хората да получат максимално точна и кратка информация.
10. Старайте се да отговаряте на всички зададени въпроси, дори да не са свързани пряко с темата, по която сте се събрали. Ако не можете да отговорите на даден въпрос, запишете го и обещавайте да им дадете отговор по-късно, след като проверите.
11. Записвайте си въпросите, които задават хората. По този начин лесно ще можете да се ориентирате какво ги вълнува и на каква тема ще е полезно за тях да организирате следващата среща.
12. Събирайте по-често хората, на по-малки групи (между 10 и 14 човека). По този начин ще можете да обърнете повече внимание на всеки един човек от аудиторията.
13. Избирайте темите, на които ще говорите, според специфичните проблеми във Вашето населено място.

ЗМ	Тема	Аудитория, пред която е представена темата
-	Представяне на ЗМ.	Задължителна за всички ЗМ.
Георги Николов	Профилактични прегледи.	Пред цялата общност.
Емилия Маринова	Какви права ни дават здравните осигуровки?	-
Катя Кирилова	Полово-предавани болести, гинекологични проблеми и полова хигиена.	С жени между 30-50 години.
-	Полово-предавани болести.	ЗМ я представят както пред мъже и жени на различна възраст и семейно положение, така и пред ученици.
Емилия Маринова	Предпазване от полово-предавани болести.	Представяне пред ученици в 8-ми клас.
Колю Колев	Полово-предавани болести. Как да се предпазим и откъде да намерим помощ?	Младежи.
Аксения Дякова	Бяло течение.	За момичета.
Ангел михайлов	ХИВ/СПИН	Младежи на 15-18 г., които след това участват и в кампания по случай 1 декември - Световен ден за борба против СПИН.
-	Рак на маточната шийка. Ваксинация срещу рак на маточната шийка.	Жени/майки и момичета.
Ангел Михайлов	Безопасни сексуални практики. Презервативи.	-
Камелия Методиева	Контрацепция.	Проведена с жени, които имат повече от 3 деца.
Катя Кирилова	Предпазване от нежелана бременност със спирали	Майки с повече от 2 деца, които са заявили желание за поставяне на спирала.
Емилия Маринова	Как да се предпазя от нежелана бременност?	Беседа пред момичета в училище.
Аксения Дякова	Възможно ли е жена да забременее от първия път?	ЗМ споделя, че са се срамували да говорят, но все пак им е било интересно.
Йорданка Спасова	Борба срещу рака на гърдата.	Съвместно с акушер-гинеколог. Участват жени и момичета.

Камелия Методиева	Задължителни ваксини и ползата от тяхното поставяне.	Подходяща за всякаква възраст и пол.
Камелия Методиева	Задължителни ваксини. Вирусни заболявания. Всичко за морбили.	Подходяща за всякаква възраст и пол.
Аксения Дякова	Вирусен хепатит.	-
Гюлка Адамова	Кучешката тения.	Темата е представена в рамките на инициатива, която включва 15 беседи в няколко училища в Симеоновград.
Виолета Иванова	Как да разпознаем симптомите на туберкулозата?	ЗМ споделя, че след беседата е имало
Камелия Методиева	Белодробни заболявания.	Интерес предимно от хора, чиито деца са болни от астма.
-	Какво не знаем за пубертета?/ Съзряване и промени в моето тяло.	С ученици.
-	Ранни бракове.	С младежи.
-	Ранни бракове.	С родители.
Виолета Иванова	Бременност.	С непълнолетни майки.
Виолета Иванова	Детски колики	Представена пред непълнолетни майки, които проявяват интерес и са активни по време на срещата.
Виолета Иванова	Детска хигиена	С ученици от 6 до 16 г.
Виолета Иванова	Детска хигиена	С майки и деца от 3 до 5 г.
Камелия Методиева	Хигиена в дома и здравословно хранене./Лична хигиена и здравословно хранене.	Представени в детска градина със съдействието на медицинската сестра и учителите.
Божидар Милчев	Помощи при раждане.	Информационна среща с бъдещи майки.
Камелия Методиева	Образованието - по-добър старт в живота.	Представена е в детска градина с помощта на педагози.
Колю Колев	Ученето преди женитбата.	Представяне пред две семейства, които искат да женят децата си. Включва показването на кратко филмче.
Аксения Дякова	Агресията в училище./ Насилието.	Представени съответно в 8 и 11 клас в училище.

Аксения Дякова	Малтретиране на деца.	Представена на ученици в 9 клас.
-	Трафик на хора	Беседи се организират с Отдел "Превенция за трафик на хора" пред ученици, но и пред хора, които имат желание да заминат в чужбина за работа.
Аксения Дякова	Наркотични и упойващи средства.	Представен е кратък филм с време за дискусия пред ученици от 7 клас.
Камелия Маркова	Тютюнопушене и здраве.	Видеолектория в основни училища.
Георги Николов	Отговорност на църквата и ЗМ в квартала.	Разговор с църковни лидери и хора, работещи в НПО. Според ЗМ е имало значение и е полезно.
Камелия Маркова	Безработица.	с помощта на ДБТ; хора са били избрани, за да се включат в програма по временна заетост
Виолета Иванова	За услугата "личен асистент".	Организирана е по молба и с представител на Отдел "Социално подпомагане" в Карлово пред хора, които ще станат лични асистенти на свои роднини.
Ангел михайлов	Семейно планиране. Превенция на изоставяне. Родителски умения.	Проведена с помощта на управителката на ЦОП. След груповата работа на две от жените са поставени спирали.
Аксения Дякова	Дискриминацията.	Беседа с ученици от 9-ти клас.

Забележка: Темите, отбелязани с тире на мястото на името на ЗМ са представени от повече от един ЗМ.